

Bästa e-news läsare

I slutet av augusti samlades i Stockholm hela Swerea-gruppen med personal från IVF, IFP Research, KIMAB, Mefos, SICOMP och SweCast, en imponerande samling på ca 400 personer. Syftet var att ge alla inom Swerea-gruppen ett tillfälle att få träffa varandra under trevliga former och, väl så viktigt, att visa potentialen på samarbetsprojekt för svensk och internationell industri som Swerea-gruppens samlade kompetens och resurser kan erbjuda. Konkret innebär det för SICOMP att vi även kan inkludera de övriga organisationernas kunskande till attraktiva totallösningar. Under dagen presenterades även tre nyheter som kommer att gälla efter årsskiftet, i) IFP Research kommer att ingå i IVF, ii) Mefos lämnar Swerea-koncernen och iii) en gemensam grafisk profil kommer att utarbetas för alla Swerea-bolag för att stärka Swereas varumärke. Detta är en viktig satsning för att på ett tydligare sätt profilera vårt erbjudande till industrin. Under senare delen av hösten kommer detta att uppmärksammas på olika sätt i artiklar, annonser etc.

Hur har det gått med alla EU-ansökningar som lämnades in under våren? Som väntat har konkurrensen varit mycket hård denna ansökningsomgång med många inlämnade projektförslag. Inom NMP har en ansökan som handlar om naturfiberkompositerna gått vidare till Steg 2 vilket är glädjande. För ansökningar inom flyg väntas besked först under oktober. Här finns förhoppningar om två till tre godkända ansökningar. Vi återkommer i ärendet!

Från ett Piteå i höstfärger,

Lars Liljenfeldt | Affärsutveckling

Saab Aerostructures och SICOMP har tecknat samarbetsavtal

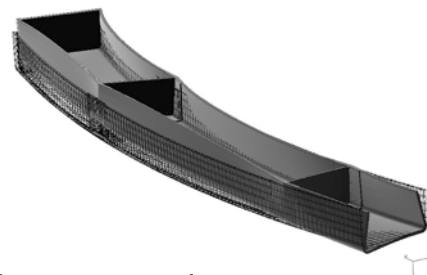
Strax innan semestern tecknades ett samarbetsavtal med Saab där avsikten är att bistå Saab med kompetensförsörjning inom process- och tillverkningsteknik av fiberkomposit. Saab har även skaffat en exportlicens som gör det möjligt för SICOMP att arbeta med artiklar till Boeing 787. – "Det är mycket glädjande att vi tecknat detta avtal. Saab är en mycket kompetent kund med kvalificerade tekniska behov", säger Hans Hansson, VD för SICOMP. "Vi har en ambition att teckna samarbetsavtal med utvalda företag för att tillsammans med dem planera långsiktiga forskningsinsatser och garantera resurser i uppdrag och forskningsprojekt. Ett motsvarande avtal har även tecknats med Camp Scandinavia".

Ett av Saabs prioriterade områden är prediktering av formförändring hos kompositartiklar under tillverkningen. Saab Aerostructures tillverkar komplexa strukturdelar till JAS 39 Gripen, Boeing och Airbus. För att i ett tidigt skede kunna kompensera produktionsverktyg och optimera produktionsprocessen utnyttjas simuleringsprogram under utvecklingsfasen. Detta sparar både tid och pengar, säger Anders Rydbom, ansvarig för beräkningsavdelningen inom Saab Aerostructures. Vid tillverkning av hårdplastkomposit skiljer sig den färdiga detaljen något från formverktyget. Tidigare användes tumregler och erfarenhet för att kompensera för denna formförändring. När kompositartiklarna blir allt större och mer komplicerade krävs ibland modifieringar av verktyget och i vissa fall helt nya verktyg innan en artikel med korrekt form kan tillverkas - ett mycket tidskrävande arbete som med moderna simuleringsverktyg kan undvikas. Vi har under ett antal år tillsammans med SICOMP

inom NFFP (Nationella flygtekniska forskningsprogrammet) byggt upp kompetens för processsimulering av komposit-tillverkning, säger Anders Rydbom. "Idag använder vi oss av SICOMP som resurs för analys av formförändringar inom våra kundprojekt och SICOMP är numera en av våra strategiskt viktiga kompetensförsörjare inom detta område."

SICOMP och Saab Aerostructures samarbetar även inom andra flygrelaterade projekt som Garteur samt vid olika EU-ansökningar, nu senast inom EUs sjunde ramprogram.

■ För frågor om simulering av formförändringar, kontakta gärna Magnus Svanberg, magnus.svanberg@sicomp.se, som är en av SICOMPs experter inom detta område.

Geometry courtesy of BAE Systems on behalf of the Precimould consortium

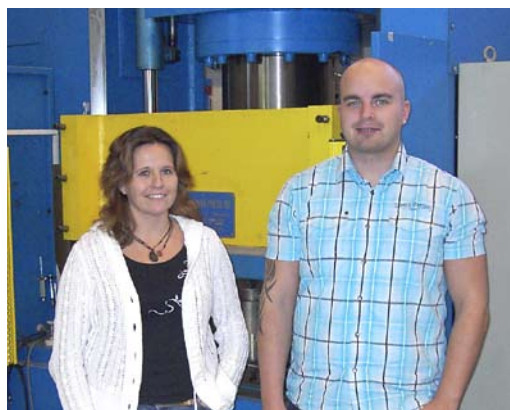

PÅGÅENDE EXAMENSARBETEN

Arbetsmiljö vid storskalig kompositproduktion

Sedan september gör Maria Lundmark ett examensarbete på SICOMP som syftar till att undersöka hälso- och arbetsmiljörisker i samband med storskalig produktion av flygplansdetaljer av kolfiberkomposit. Även kartläggning och analys av hur produktions-layouten bör utformas utgående från en prioriterad arbetsmiljö kommer att genomföras. Arbetet sker parallellt med ett flyginriktat demonstrationsprojekt som SICOMP kommer att genomföra under hösten 2007 i samarbete med Volvo Aero. Marias examensarbete kommer att ge viktig input om hur en effektiv produktion kan planeras samtidigt som arbetsmiljöriskerna minimeras. Maria läser vid Luleå tekniska universitet, Institutionen för Arbetsvetenskap. Examensarbetet är på 20 veckor och planeras vara klart vid årsskiftet.

■ Kontakta gärna [Lars Liljenfeldt](#) för mer information

Maria Lundmark och Jimmy Olsson

Lufthalt i SMC

Jimmy Olsson, student vid Luleå tekniska universitet, Avd. för Strömningslära, har under september påbörjat ett examensarbete på SICOMP. Arbetet är en aktivitet inom FYS-projektet* på SMC-material och genomförs i samarbete med bl.a. ABB Power Technologies/Plast. Målet med projektet är att minska porhalten i SMC-produkter under tillverkningsprocessen med hjälp av vakuum. För att analysera effekten på porhalten kommer faktor försök att genomföras i ett instrumenterat experimentverktyg i SICOMP:s formpress. Resultatet väntas vara klart vid årsskiftet.

■ Kontakta gärna [Kurt Olofsson](#) för mer information.

*Förbättrade Ytor i SMC-produkter, ett VINNOVA-finansierat projekt som genomförs i samarbete med svensk fordonsindustri och underleverantörer, se mer på hemsidan <http://fys.sicomp.se>

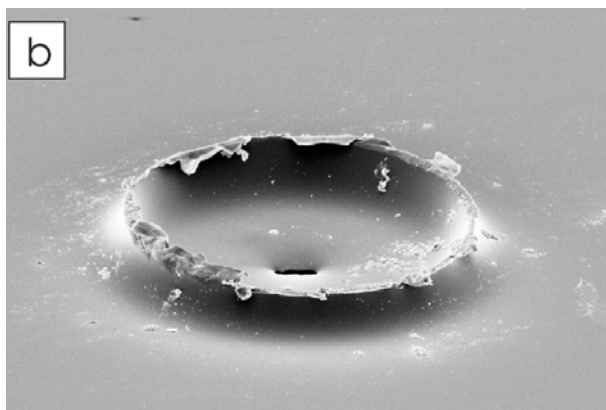

Bild på typisk defekt efter lackering, s.k. blowout

NYANSTÄLLDA

David Engberg

Den 5 september började David Engberg som senior projektledare inom produktionsteknik vid SICOMP i Piteå. David är civilingenjör, utexaminerad år 2001 från maskinteknik vid LTU. Han kommer närmast från en tjänst som produktionsoptimerare vid SCA Timber AB, Munksunds sågverk. Där har huvudansvaret legat på att optimera råvaruförbrukning. Större delen av tiden har han dock varit djupt involverad i sågverkets och även sågverksbranschens teknikutveckling. Rena installationsprojekt har varvats med utvecklingsprojekt, främst i samarbete med SP-Trätek. Exempel på arbetsområden är processbarhet, röntgen och track-and-trace av produkter och flöden. På SICOMP kommer David att arbeta med process- och produktionsfrågor, t.ex. automatisering av tillverkningsprocessen.

Dir tel: 0911- 744 19

E-mail: david.engberg@sicomp.se

SICOMP och KTH arrangerar Europas största konferens om komposit

Boka in den 2-5 juni nästa år i era kalendrar! SICOMP och KTH ordnar då Europas största konferens inom komposita material. Konferensen som förväntas locka vetenskapsmän och industriforskare från hela världen arrangeras i KTHs vackra lokaler i "borgarna". Konferensen ingår i en serie konferenser under ESCMs (European Society for Composite Materials)

vingar och har anordnats under de senaste 30 åren. Konferensen är den 13:e i ordningen, ECCM-13.

Detaljerade beskrivningar över ämnesområden, anmälningsförfarande och presentation av vetenskapliga arbeten finns på konferensens hemsida: <http://eccm13.sicomp.se>.

En nyhetsom lanseras under ECCM-13 är den industriorienterade session

som anordnas under två dagar. Denna kommer att utgöra den 19:e SICOMP konferensen inom "Manufacturing and Design of Composites".

■ För ytterligare information kontakta: [Leif Asp \(leif.asp@sicomp.se\)](mailto:leif.asp@sicomp.se) eller [Lars Liljenfeldt \(lars.liljenfeldt@sicomp.se\)](mailto:lars.liljenfeldt@sicomp.se)

Per-Olof Nilsson

Per-Olof kommer under en sexmånadersperiod att ersätta Erik Häggbo som har tjänstledigt p.g.a. studier. Per-Olof, 31 år, kommer att assistera övriga tekniker i labbet med provning, experiment och löpande underhållsarbete.

Dir tel: 0911-744 32

E-mail: per-olof.nilsson@sicomp.se

Utökad information från SICOMP

Som resultat av den kundundersökning som gjordes i våras efterlystes information av olika slag. Vi har förstås tagit åt oss synpunkterna och arbetar nu med förbättringar inom området. Hemsidan håller på att uppdateras med mer information, exempelvis om vad Swerea som forskningskoncern kan erbjuda kunder, mer om vårt nationella och internationella kontaktnät, referensprojekt etc. INSIKT-seminarier

med olika teman är också påtänkta under året. Sannantaget är vår förhoppning att informationen från SICOMP ska vara både lättillgänglig och informativ för att underlätta kontakterna med oss.

■ Vi är tacksamma för alla synpunkter på hur vi ytterligare kan utvecklas, kontakta gärna [Hans Hansson \(hans.hansson@sicomp.se\)](mailto:hans.hansson@sicomp.se) eller [Lars Liljenfeldt \(lars.liljenfeldt@sicomp.se\)](mailto:lars.liljenfeldt@sicomp.se).